

Leesvoer uit de regio

Booijink Veevoeders
Groot genoeg om te concurreren,
klein genoeg om u te kennen.

Het Booijink Veevoeders magazine houdt u op de hoogte van ontwikkelingen rondom de mengvoederbranche.

→ 6

**Beren of borgen:
wat levert het op?**

→ 8

**Een scherpe blik
op mineralen**

BOOIJINK
VEEVOEDERS

**14 EN 15 OKT. 2026
STAND 3.A17**

**PRIKKEL DE EETLUST
MET ONZE
PRESTARTERS.**

**KOM JE OOK
RUIKEN & PROEVEN?**

**20 TM 22 OKT. 2026
STAND 350**

ELKE HAP TELT.

**MAATWERK IN
VOEDING, WINST UIT
BENUTTING**

Colofon

Redactie: Vié Virtual Office Support
Opmaak: Afdeling marketing - Booijink Veevoerders

Inhoudsopgave

Het Booijink Veevoerders Magazine verschijnt vier keer per jaar. Met dit magazine informeren wij u over wat er allemaal speelt in de varkens- en rundveehouderij en brengen wij u op de hoogte van de belangrijkste facetten binnen nutritie (voersamenstelling) en grondstoffen.

Ook laten we iedere editie een medewerker aan het woord en lichten we een onderdeel van onze productie uit. Kortom, dit magazine biedt u een uniek kijkje in onze keuken.

→ **5**
Voorwoord door
Giel Booijink

→ **6**
Beren of borgen:
wat levert het op?

→ **10**
Achter de schermen
bij productie:
de pers

→ **8**
Een scherpe blik
op mineralen

→ **11**
Grondstoffen:
lokale eiwitbronnen
als antwoord op de
stikstof- en importdruk

→ **12**
Nutritie:
de droogstand:
rustperiode of piekbelasting

→ **14**
**Medewerker
aan het woord:**
Lieke Garritsen

*Heeft u vragen over een
onderwerp uit dit magazine
of wilt u over een ander
onderwerp van gedachten
wisselen? Onze specialisten
helpen u graag!*

*Info@booijinkveevoeders.nl
www.booijinkveevoeders.nl*

"Hoe ziet ons bord
er over twintig jaar uit?"

Giel Booijsink

Paul Booijsink

De schijf van vijf als ketenstuurder

De nieuwe Schijf van Vijf van het Voedingscentrum zet nadrukkelijker in op meer plantaardige voeding en minder vlees. Deze verschuiving heeft grote gevolgen voor de mengvoederbranche. Wanneer de consumptie van dierlijke producten afneemt, kan dat op termijn leiden tot minder dieren en daarmee tot een andere vraag naar veevoer, grondstoffen en innovatie in de keten.

De invloed van de nieuwe Schijf van Vijf reikt daarmee verder dan de keuken van de consument. Wat begint bij een voedingsadvies, werkt door tot diep in de keten van landbouw, mengvoer en veehouderij. Door de nadruk op meer plantaardige voeding kan de totale vraag naar dierlijke productie geleidelijk verschuiven.

Voor de mengvoedersector betekent dit niet alleen een mogelijke afname in volume, maar vooral een structurele verandering in richting. Minder consumptie van dierlijke producten kan op termijn leiden tot een kleinere veestapel en daarmee tot een andere vraag naar veevoer. Tegelijkertijd neemt de druk toe om met minder input meer efficiëntie en duurzaamheid te realiseren.

Deze ontwikkeling sluit aan bij trends die al langer zichtbaar zijn in de sector. Duurzaamheid, circulariteit en stikstofreductie bepalen steeds meer de koers. Waar vroeger maximale productie centraal stond, verschuift de focus naar precisievoeding, het benutten van reststromen en het verlagen van de milieubelasting per dier.

Grondstoffen spelen hierin een sleutelrol. Traditionele importstromen, zoals soja uit risicogebieden, maken steeds vaker plaats voor Europese eiwitgewassen zoals veldbonen, raapzaadproducten en lupine. Daarnaast worden reststromen uit de voedingsindustrie belangrijker. Dit versterkt de ontwikkeling naar een meer circulaire keten, waarin minder verspilling en meer regionale grondstoffen centraal staan.

Tegelijkertijd verschuift ook het type markt. Waar volumegroei minder vanzelfsprekend wordt, groeit de behoefte aan gespecialiseerde voeders en data gestuurde oplossingen. Precisievoeding, afgestemd op dier, levensfase en productie, wordt steeds belangrijker om stikstofverlies en inefficiëntie te beperken.

Opvallend in deze ontwikkeling is dat gezondheidsdoelen en duurzaamheidsdoelen steeds nauwer met elkaar verweven raken. Waar voedingsrichtlijnen traditioneel vooral gericht waren op volksgezondheid, speelt tegenwoordig ook de invloed van voeding op het milieu een duidelijke rol. Dit leidt tot bredere afwegingen, waarin voedingswaarde, productiemethode en milieubelasting samenkomen. Daarbij kan een spanningsveld ontstaan tussen ecologische doelstellingen en individuele voedingsbehoeften. Die wijzen immers niet altijd automatisch dezelfde kant op.

Voor de mengvoedersector betekent dit een dubbele beweging. Enerzijds is er mogelijk sprake van een krimp van het aantal dieren en daarmee van het traditionele voervolume. Anderzijds groeit de rol van de sector in het ontwikkelen en leveren van hoogwaardige, duurzame en efficiënte voerconcepten. Ook kunnen nieuwe marktkansen ontstaan in sectoren zoals pluimvee, aquacultuur en insectenteelt, waar efficiëntie en een lage milieubelasting centraal staan.

De Schijf van Vijf is daarmee meer dan alleen een voedingsrichtlijn. Het is een indirecte, maar krachtige sturingsfactor in de voedselketen. Wat op het bord verandert, werkt uiteindelijk door tot in de samenstelling van veevoer en de strategische koers van onze sector.

Dit roept bij mij vooral de vraag op: hoe ziet ons bord er over twintig jaar uit?

Giel Booijsink
Directeur

In de varkenshouderij werden vroeger bijna alle beerbiggen gecastreerd en als borgen afgemest. Met de ontwikkeling van het Beter Leven 1 ster systeem kreeg het mesten van beren meer opgang en inmiddels is dit binnen dat systeem de standaard. Ook binnen andere concepten is een ontwikkeling ontstaan waarbij beren worden gemest in plaats van borgen, bijvoorbeeld binnen het Tesco concept.

Maar wat is saldotecnisch het meest interessant wanneer een vleesvarkenshouder traditioneel vleesvarkens houdt en de keuze heeft tussen beren en gelten of borgen en gelten? Hieronder zetten we de belangrijkste verschillen op een rij.

Beren of borgen: wat levert het op?

Het voordeel van het mesten van beerbiggen is dat de vermeerderaar niet meer hoeft te castreren. Dit levert een arbeidsvoordeel op en mogelijk ook een gezondheidsvoordeel. Er is immers minder kans op infecties wanneer castratie achterwege blijft.

Verschillen in de stal

Voor de vleesvarkenshouder is het van belang om beren en gelten apart te houden. Vooral in het tweede deel van de mestperiode geeft het meer onrust wanneer gelten en beren gemengd worden gehouden. Bij het mesten van borgen en gelten is dit minder van belang en kunnen beide diergroepen wel

gemengd worden gehouden. Voor het optimaliseren van de resultaten is ook hier apart mesten aan te raden.

Voerefficiëntie en mestproductie

De groeicapaciteit van beren is hoger dan die van borgen en beren gaan efficiënter met het voer om. Het voerpakket bij het mesten van beren en gelten dient wel wat luxer te zijn dan bij het mesten van borgen en gelten. Per saldo zijn de voerkosten bij beren circa 8 euro per afgeleverd varken lager. Door de betere voerefficiëntie en de lagere voeropname van beren is ook de mestproductie op jaarbasis lager. Dit leidt tot ongeveer 1 euro lagere mestafzetkosten per afgeleverd varken.

Lager aflevergewicht en berenkorting

Daar staat tegenover dat beren lichter afgeleverd moeten worden dan borgen. De meeste slachtmaskes zijn zo ingericht dat beren het meest optimaal rond een geslacht gewicht van 98 kilogram worden afgeleverd. Bij borgen ligt dit optimale gewicht circa 4 tot 5 kilogram hoger. Dit betekent dat er op jaarbasis meer biggen per dierplaats nodig zijn, waardoor de aankoopkosten per plaats hoger uitvallen. Naast het lagere aflevergewicht geldt voor beren bovendien een extra korting van circa 5 euro per afgeleverd vleesvarken.

In onderstaande tabel zijn de belangrijkste verschillen kort naast elkaar gezet **ter indicatie**.

Verskil beer / borg	beer	borg
Geslacht gewicht	98	102
V.c.	2,45	2,73
Voerwinst / afg. vlv	€ 31,97	€ 33,62
Rondesnelheid	3,25	3,10
Voerwinst / plaats	€ 103, 91	€ 104,24

Wat betekent dit voor het saldo?

Deze berekening gaat uit van 100% beren ten opzichte van 100% borgen. In de praktijk ligt de verhouding normaal gesproken op 50% beren en 50% gelten of 50% borgen en 50% gelten. Het uiteindelijke verschil in voerwinst per jaar is daardoor minimaal.

Voor iedere ondernemer kunnen de uitgangspunten anders zijn. Met ons saldomodel kunnen wij voor uw bedrijf berekenen welke keuze in uw situatie het meest interessant is.

Het verschil in voerwinst is minimaal en zal voor ieder bedrijf anders zijn.

Wij kunnen u helpen om hierin een bedrijfskeuze te maken met behulp van ons saldomodel.

Robert Kuiphuis
Specialist varkenshouderij

Een scherpe blik op mineralen

Bij het opstellen van een uitgebalanceerd rundveerantsoen ligt de eerste focus vaak op de energie- en eiwitvoorziening. Maar minstens zo belangrijk is een optimale mineralenvoorziening. Booijink houdt hier in de advisering altijd zorgvuldig rekening mee. Een tekort of onbalans in mineralen kan namelijk grote gevolgen hebben voor de gezondheid en prestaties van uw dieren. In dit artikel geven we een beknopt overzicht van het belang en de werking van specifieke mineralen en sporenelementen. Ook delen we praktische tips waarmee u op bedrijfsniveau kunt zorgen dat uw mineralengehalte zo goed mogelijk binnen de aanbevolen normen blijft.

Een uitgebalanceerd mineralenrantsoen is de sleutel tot gezonde en productieve koeien.

Het belang van mineralen en vitaminen

Een goede voorziening van mineralen en vitaminen is ontzettend belangrijk voor de gezondheid van uw runderen.

Ze ondersteunen onder meer de werking van organen, de pens en het beenderwerk. Er wordt onderscheid gemaakt tussen macromineralen en micromineralen.

Meer is niet altijd beter

- **Macromineralen**, zoals calcium, fosfor, natrium, magnesium, zwavel en chloor, zijn nodig in grammen per kilogram droge stof (DS).
- **Micromineralen** (sporenelementen), zoals koper, kobalt, jodium, zink, selenium en mangaan, zijn slechts in milligrammen per kilogram droge stof nodig.
- **Belangrijke vitaminen** zijn A, D3 en E, maar ook biotine (B8) en niacine (B3) spelen een rol.

De gehalten aan mineralen in ruwvoer zijn bij bepaalde elementen beïnvloedbaar via een passende bemesting. Het grote voordeel hiervan is dat de mineralen die via het gras aan de koe worden aangeboden, in organische vorm aanwezig zijn en daardoor uitstekend opneembaar zijn. Met bemesting kunnen onder andere de mineralen natrium, selenium, koper en kobalt worden toegevoegd. Deze elementen zijn, in tegenstelling tot stikstof, fosfaat en kali, niet essentieel voor de groei van het gewas, maar wél van groot belang voor de gezondheid van het vee.

Analyse van ruwvoer

Veel mineralen worden via eigen ruwvoer verstrekt. Daarom is het belangrijk om bij kuilanalyses altijd macromineralen én, bij grotere partijen, ook de sporenelementen te laten onderzoeken. Overleg dit ook met de monsternemer, zodat Booijink direct de juiste waarden kan meenemen in de rantsoenberekening.

Bedrijfsspecifieke afstemming met rantsoenprogramma's

In onze rantsoenberekeningsprogramma's zijn voor iedere diergroep – jongvee, vleesvee, oudmelkse koeien, nieuwmelkse koeien en droogstaand vee – de behoeftenorm voor alle mineralen opgenomen. Daarbij wordt uiteraard ook rekening gehouden met de productie van de veestapel.

Martin Damhuis
Specialist rundvee

voor melkvee, jongvee en droogstaande koeien. Grotere macro-elementen zoals zout, krijt, magnesiumoxide en magnesiumsulfaat zijn uiteraard ook als zakgoed leverbaar.

Voor mineralen geldt: meer is niet altijd beter. Het is van groot belang dat mineralen in de juiste hoeveelheden én onderlinge verhouding worden verstrekt. Een overdosering of verkeerde combinatie kan namelijk leiden tot antagonisme – een onderlinge tegenwerking tussen mineralen.

Met de juiste uitgangsgesgevens van het ruwvoer en eventuele bijproducten zorgen we ervoor dat, via aanvullende krachtvoerders en mineralenmengsels, aan de behoeftenormen wordt voldaan. Hierbij houden we altijd rekening met de praktische mogelijkheden op het bedrijf. Denk aan vragen als: hoeveel voersoorten kunnen er worden verstrekt? Is er ruimte om aanvullende mengsels te geven? Wordt er wel of niet gewerkt met een voermengwagen? Zijn er specifieke problemen die extra aandacht vereisen? Dit zijn allemaal factoren die meewegen in het advies aan de klant.

Maatwerk in vitaminen en mineralen

Booijink heeft veel geïnvesteerd in de productie van maatvoerders. We hebben zo de mogelijkheid om vitaminen en mineralen in de juiste verhouding direct toe te voegen aan bedrijfsspecifieke krachtvoerders (op drager). Een belangrijk voordeel hiervan is dat elk

dier gegarandeerd de juiste hoeveelheid opneemt, met daarnaast een aanzienlijke arbeidsbesparing (onder andere minder zakgoed). Bovendien blijven we op deze manier flexibel in het bijsturen van onderlinge verhoudingen tussen de verschillende elementen.

Bij de inkoop van mineralen besteden we veel aandacht aan kwaliteit. Zo zijn er grote verschillen in fijnheid (opneembaarheid) van de producten. Daarnaast zijn veel elementen zowel in anorganische als in organische (lees: beter opneembare) vorm beschikbaar – wat uiteraard van invloed is op de prijs. Op het label van onze voeders staat altijd duidelijk aangegeven in welke vorm de mineralen zijn verwerkt.

Aanvullende mineralenproducten en aandacht in de transitieperiode

Booijink biedt ook een uitgebreid assortiment aan gezakte mineralen en mineralenemmer-producten, geschikt

Wanneer u mengvoerders of kant-en-klare mengsels bij Booijink afneemt, bent u verzekerd van een uitgebalanceerde samenstelling waarin de verhoudingen tussen de diverse mineralen optimaal zijn afgestemd. We raden daarom sterk af om daarbovenop losse sporenelementen zoals kopersulfaat, kobaltsulfaat of seleniumzout toe te dienen. De kans dat toxische waarden worden overschreden, is dan groot.

Wat via gras komt, is organisch en dus uitstekend opneembaar voor het dier.

Beknopt overzicht van de belangrijkste functies van de meest voorkomende mineralen bij rundvee:

Mineraal	Functie
Calcium	Spierwerking, hoofdbestanddeel van botmineralen – zeer belangrijk bij de transitie.
Fosfor	Hoofdbestanddeel van botmineralen, vorming van celkernen (DNA) en bestanddeel van diverse enzymen.
Natrium	Reguleert de waterhuishouding van het dier, en geeft smaak aan het rantsoen.
Magnesium	Spiercontracties, overdracht van zenuwimpulsen, en noodzakelijk bij benutting van vitamine D.
Zwavel	Microbiële eiwitvorming, ten behoeve van vorming van aminozuren in de pens (naar boven).
Kalium	Speelt een rol bij de koolhydraatstofwisseling. Ook belangrijk voor de vochthuishouding.
Chloor	Belangrijk bij de verlaging van Ph in de lebmaag en het reguleren van de vochthuishouding.
Koper	Nodig voor de vorming van rode bloedlichamen, pigmentvorming, en structuur van haren en botten.
Kobalt	Nodig voor de groei van pens bacteriën.
Mangaan	Speelt een rol bij de enzymen- en koolhydraatstofwisseling. Belangrijk bij de ontwikkeling van de geslachtsorganen.
Zink	Nodig voor de vorming van huid, haar en klauwen.
Jodium	Nodig voor de schildklierwerking.
IJzer	Nodig voor de hemoglobinevorming in het bloed (zuurstoftransport).
Selenium	Nodig voor een goed afweersysteem (weerbaarheid dier).

Achter de schermen bij... *Productie*

Om een brokje te kunnen maken, wordt het mengmeel op de perslijn door een matrijs geperst. We hebben matrijzen met verschillende perforaties. Hiermee kunnen wij het maatwerk leveren die klanten van ons mogen verwachten. Op de foto linksboven zie je hoe een matrijs verwisseld wordt.

Zo werkt het.

Maatwerk op de perslijn

- Het mengvoer wordt, voordat het door de matrijs geperst wordt, geconditioneerd, zodat het makkelijk te persen is tot een mooi brokje.
- Het geconditioneerde meel komt in de perskamer. Daar drukken rollen het product door de perforaties van een draaiende matrijs.
- Er zijn verschillende maten van perforaties in de matrijzen. Hiermee kunnen we het voer in de juiste brokmaat produceren.
- De brokjes komen warm uit de pers. Dit is goed voor het ontsluiten van zetmeel, zodat het beter verteerd kan worden, maar het moet wel teruggekoeld worden. Daarom gaan de brokjes na het persen de koeler in.
- Na het koelen worden de brokjes gezeefd en als daar behoefte aan is, worden ze nog gekruimeld.

De droogstand is een voorbereiding, geen pauze.

De droogstand: rustperiode of piekbelasting?

Veel melkveehouders zien de droogstand als een pauze, een periode waarin de koe 'even niets hoeft'. Biologisch gezien gebeurt er juist het tegenovergestelde: het lichaam werkt hard aan het herstel van de uier, de groei van het kalf en de voorbereiding op de volgende lactatie. Misschien is de droogstand daarom vooral een periode waarin geen melk wordt geproduceerd, terwijl het lichaam juist volop aan het werk is.

In de transitieperiode vinden grote veranderingen plaats in de voeropname, stofwisseling en hormoonhuishouding. Op veel bedrijven wisselt de koe van groep en rantsoen, terwijl tegelijkertijd de melkproductie wegvalt. Voor een dier dat sterk hecht aan regelmaat kan dat veel stress veroorzaken.

Tegelijkertijd herstelt het uierweefsel zich en wordt het voorbereid op de volgende lactatie, terwijl het groeiende kalf steeds meer energie vraagt. De volgende lactatie begint dan ook niet pas na het afkalven, maar eigenlijk al op het moment van droogzetten.

Immuunsysteem onder druk

Hoewel het immuunsysteem op een lager pitje staat doordat het ongeboren kalf voorrang krijgt, moet het tegelijkertijd hard werken om de uier op te laten drogen. Uit onderzoek blijkt dat het immuunsysteem niet bij alle koeien even effectief functioneert. Daardoor kunnen ontstekingen ontstaan, onder andere in de lever, uier, klauwen en baarmoeder.

Voldoende rust is in deze periode essentieel. Krijgt een koe te weinig rust, dan reageert het lichaam met hogere cortisolwaarden en een toename van ontstekingsbevorderende stoffen. In een toch al kwetsbare periode wordt de koe daardoor gevoeliger voor ontstekingen.

In de laatste weken voor het afkalven daalt de voeropname. Het groeiende kalf zorgt simpelweg voor minder ruimte. De energiebehoefte wordt groter dan de hoeveelheid glucose die de koe uit het voer kan produceren. De koe komt in een negatieve energiebalans en gaat lichaamsvet afbreken. Dit is een normaal proces bij zoogdieren. De uitdaging zit vooral in de duur en de diepte van die negatieve energiebalans. Hoe groter het energietekort, hoe groter het risico op problemen rondom het afkalven.

Recent onderzoek laat zien dat een sterke negatieve energiebalans kan leiden tot ontstekingen in het vetweefsel. Daarbij worden immuuncellen actief die zich ophopen in het vetweefsel. Opvallend is dat niet al deze cellen later weer verdwijnen. Daardoor kan tijdens een volgende transitieperiode sneller een hevigere ontstekingsreactie ontstaan wanneer opnieuw vet wordt afgebroken.

Pens en lever spelen een sleutelrol

Voor afweercellen is glucose een belangrijke energiebron. In tegenstelling tot veel andere zoogdieren kan een koe zelf glucose aanmaken. Daarbij spelen de pens en de lever een centrale rol.

In de pens worden vluchtige vetzuren gevormd. Deze worden opgenomen via de penswand en vervolgens in de lever omgezet in glucose. Een actieve pensflora

is daarom essentieel. Wanneer de voeropname sterk daalt of het rantsoen onvoldoende pensfermentatie stimuleert, krijgt ook de pens als het ware een pauze.

Onderzoek laat zien dat het na het afkalven tot wel een maand kan duren voordat de pens weer volledig actief is. In die periode heeft de koe minder voedingsstoffen beschikbaar. Dat legt extra druk op de energiebalans en verhoogt het risico op ontstekingen.

Niet elke ontsteking in de koe is zichtbaar. Veel processen spelen zich ongemerkt af in de uier, lever of het vetweefsel, terwijl de gevolgen soms pas later in de lactatie zichtbaar worden.

Een droge koe produceert geen melk, maar haar lichaam levert in deze periode misschien wel de belangrijkste prestatie van de hele lactatiecyclus. Wie de droogstand ziet als voorbereiding in plaats van als pauze, kijkt anders naar voeding, rust en management rondom het afkalven. Als deze periode goed verloopt, ligt de weg open naar een lang en productief leven.

*Fennie Bouwknegt
Nutritionist*

Vraag voor transitie

Gelden de drie R'en van rust, reinheid en regelmaat ook voor koeien in de transitieperiode?

Zeker geldt dat! Juist in deze fase is dat belangrijker dan ooit!

De koe ondergaat grote hormonale veranderingen, start de melkproductie op en wisselt vaak van groep. Juist dan bepalen de drie R'en of een koe gezond blijft of uitvalt.

→ Rust

Elke verhuizing tussen groepen veroorzaakt stress. Beperk het aantal verplaatsingen en zorg dat de koe altijd contact houdt met de groep.

Zorg voor een ruim, stressvrij afkalfhok waar de koe ongestoord kan liggen en kalven. Te veel koeien in een te kleine ruimte geeft direct onrust.

→ Reinheid

Hygiëne van de droogstand- en afkalfruimte is cruciaal. Een dikke, schone laag stro vermindert de bacteriële druk drastisch.

Schone boxen en roosters voorkomen dat bacteriën via de slotgaten van de spenen binnendringen nu de melkproductie op gang komt.

→ Regelmaat

Voeren, melken en stalbezoeken moeten elke dag op dezelfde tijdstippen plaatsvinden. Dit zorgt voor een gelijkmatig vreet- en rustritme.

Wanneer een melkveehouder deze drie principes consequent toepast, krijgt de koe de optimale omstandigheden om zonder stofwisselingsproblemen (zoals slepende melkziekte of kalfziekte) aan haar nieuwe lactatie te beginnen.

*Als de transitieperiode goed verloopt,
ligt de weg open naar een lang en productief leven.*

Grondstoffen

Lokale eiwitbronnen als antwoord op de stikstof- en importdruk

De Nederlandse en Europese veehouderij bevindt zich op een historisch kruispunt. Nu de derogatie definitief is afgeschaft en de stikstofnormen onverminderd streng blijven, rust er een enorme druk op de sector om de stikstofefficiëntie drastisch te verhogen. Gerichtte sturing op het aandeel ruw eiwit (RE) in het rantsoen is noodzakelijk om mestafvoerkosten te drukken en binnen de wettelijke kaders te blijven.

Europa wil en moet haar afhankelijkheid van de import van sojagrondstoffen van buiten Europa – vaak gelinkt aan ontbossing en lange transportketens – afbouwen. Het antwoord op deze uitdaging ligt op eigen bodem: de opkomst van lokaal en Europees geteelde eiwitbronnen. Er zijn veel lokale oplossingen mogelijk; we zetten er in dit artikel drie voor u op een rij.

De uitdagers: Veldbonen, lupine en raapzaadproducten

In de zoektocht naar alternatieven voor overzeese soja richten nutritionisten en telers hun pijlen op drie mogelijke gewassen: veldbonen, lupine en raapzaadproducten (zoals raapzaadschroot). Elk van deze gewassen brengt unieke nutritionele eigenschappen en uitdagingen met zich mee.

Wanneer we deze lokale eiwitbronnen spiegelen aan traditionele sojaschroot, valt direct op dat soja niet zonder meer één-op-één te vervangen is. Sojaschroot is al decennia de gouden standaard vanwege het extreem hoge eiwitgehalte (vaak boven de 45%), de uitstekende verteerbaarheid en een nagenoeg perfect aminozuurpatroon voor zowel varkens, pluimvee en herkauwers. Soja is met name rijk aan lysine, een essentieel aminozuur voor spier- en melkeiwitproductie.

Nutritionele drempels: ANF's en aminozuren

De grootste nutritionele puzzel bij het vervangen van soja door lokale alternatieven ligt in de anti-nutritionele factoren (ANF's) en de balans van aminozuren. ANF's zijn natuurlijke afweerstoffen van de plant die de vertering of smakelijkheid negatief kunnen beïnvloeden.

→ **Veldbonen** bevatten van nature tannines en vicine/convicine, die de eiwitvertering bij met name varkens en pluimvee kunnen remmen. Moderne veredeling heeft echter geleid tot tannine-arme rassen (witte bloeiers), waardoor deze drempel in de praktijk steeds lager wordt. Veldbonen scoren met een eiwitgehalte van 25% tot 30% lager dan soja, maar ze zijn rijk aan zetmeel. Dit maakt ze energetisch zeer interessant voor rundvee, al moet de pensbestendigheid van het eiwit goed worden gemanaged.

→ **Lupine** (vooral de zoete witte lupine) komt met een eiwitgehalte van 35% tot 40% al dichter in de buurt van soja en beschikt over een gunstig vetzuurpatroon. Lupine is berucht om zijn bittere alkaloiden. Hoewel moderne 'zoete' lupinerasen selectief zijn veredeld op een zeer

laag alkaloidengehalte, blijft een strikte kwaliteitscontrole bij de inname van de bonen cruciaal om productiedaling of verminderde voeropname te voorkomen.

→ **Raapzaadschroot**, een bijproduct van de oliewinning, heeft een eiwitgehalte van rond de 35% en blinkt uit in het gehalte aan methionine, een aminozuur waar het in veldbonen en lupine juist vaak aan ontbreekt. Raapzaadproducten bevatten glucosinolaten, die in het verleden de schildklierwerking en smaakelijkheid beïnvloedden. Dankzij zogenaamde 'dubbel-nul' (00) rassen is dit probleem in hedendaags raapzaadschroot grotendeels opgelost.

Innovatie

De afschaffing van de derogatie dwingt de sector tot innovatie. Hoewel de nutritionele complexiteit van veldbonen, lupine en raapzaadproducten een nauwkeurigere rantsoenberekening vereist dan de traditionele sojahandel, bewijst de praktijk dat het kan. Door te sturen op aminozuurpatronen en slim gebruik te maken van lokale teelt en verwerking, vermindert de sector niet alleen zijn stikstof- en CO₂-uitstoot, maar bouwt hij tegelijkertijd aan een veerkrachtige, Europees gedragen eiwitvoorziening.

Kay Poppe

Afschaffing van de derogatie dwingt de sector tot innovatie.

Medewerker aan het woord: *Lieke Garritsen* *onze hr dame*

Ruim een jaar werk je alweer bij ons toch?

Zekers! 1,5 alweer, gaat echt supersnel.

Voel je je al thuis?

Ja, absoluut! Voel me lekker op mijn gemak en is er altijd wel ruimte voor gezelligheid en humor. Fijne cultuur hang hier. Lekker non-nonsense en je weet altijd precies wat je aan iemand heb bij booijink.

Jij weet het wel mooi te omschrijven...

Tja, dat is mijn vak he? Als HR probeer ik er voor te zorgen dat mensen hun werk goed kunnen doen en dat de organisatie zich blijft ontwikkelen.

Kan je nog iets meer vertellen?

Het zijn zoveel verschillende dingen, ik zal er een paar opnoemen: planning van de chauffeurs, vacatures uitzetten, interne opleidingen verzorgen, salarissen verwerken, vragen van werknemers beantwoorden, ... genoeg?

Ja, genoeg hoor!

Wanneer is je dag echt geslaagd?

Als ik win met het Booijink padel toernooi, ha ha, nee hoor...
Als ik collega's weer een stapje verder heb geholpen.

Waar woon jij eigenlijk?

In Deventer, midden in de stad, maar daar ben ik niet geboren hoor. Oorspronkelijk kom ik van het platteland, uit Wilp-Achterhoek.

Voor nu is het leuk in Deventer, maar voel me wel meer thuis op het platteland, dus daar zal ik ooit wel belanden.

Gaat dat nog lang duren denk je?

Je weet nooit hoe het loopt, maar ik hoop daar voor mijn dertigste wel te wonen.

En je blijft natuurlijk nog heel lang bij booijink ;)

Nou, zoals het er nu uitziet ga ik over 45 jaar met pensioen ... dus reken maar uit hoe oud ik ben ;)

Ga ik doen Lieke ;)

“Lijkt het jou ook leuk om bij Booijink Veevoeders te werken? Kijk dan op de vacature-pagina van onze website. Misschien staat er wel een leuke vacature voor jou tussen!”

www.booijinkveevoeders.nl/vacatures

“De afwisseling in mijn vak is erg leuk. Veel met mensen werken en midden in het bedrijf staan. Je krijgt en maakt van alles mee, waardoor geen dag hetzelfde is. Wat ik mooi vind aan Booijink Veevoeders is dat er veel kennis en ervaring rondloopt en dat collega's elkaar helpen en van elkaar leren.”

Groeten Lieke Garritsen

■ **BOOIJINK** ■
VEEVOEDERS

Contact

Schoolstraat 2
8102 EM Raalte

0572-345200
info@booijinkveevoeders.nl

booijinkveevoeders.nl